

SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICA

NYHEDSBREV NR. 16, FEBRUAR 2010

ISSN: 1904-1233

REDAKTØRENS HJØRNE

Velkommen til nyhedsbrevets første nummer i 2010. Som de opmærksomme læsere vil opdage, har nyhedsbrevet nu fået et ISSN-nummer. Også på den redaktionelle side vil der ske forbedringer; faste rapportører, der forpligter sig til at levere små og store nyheder, vil blive tilknyttet og forhåbentlig gøre nyhedsbrevet mere levende og interessant. Den første rapportør debuterer i dette nummer, medlem af SHS's styrelse, Carl-Thomas von Christerson.

GOD LÆSNING!

REDAKTØR:

RONNY ANDERSEN - FREDERIKSHOLMS KANAL 26 D, ST. TH. -1220 KØBENHAVN K - DANMARK

info@arsheraldica.dk

I DETTE NUMMER

- S. 1: REDAKTØRENS HJØRNE - INDHOLD
- S. 2: LAURENTIISTIFTELSEN I LUND FÅR EGET BANÉR
- S. 3: HUSK FORÅRETS FORELÆSNINGSRÆKKE - 29. INTERNATIONALE KONGRES
- S. 4: NY ERINDRINGSMØNT—DET DANSKE RIGSVÅBEN I SATIRISK STEG.
- S. 5: SOCIETAS HERALDICA LUNDENSIS 6. FEBRUAR 2010
- S. 6: HAITI— INTERVIEW MED STATSHERALDIKEREN
- S. 7: ALEXANDER NISBETS *HERALDRY* PÅ NETTET
- S. 8: HERALDISK BLOG
- S. 9: AT IDENTIFICERE VÅBENER
- S. 11: HERALDIK I MEDIERNE

LAURENTIISTIFTELSEN I LUND FÅR EGET BANÉR

Claus K. Berntsen

Söndagen den 18 oktober 2009 installerades Laurentiistiftelsens nye föreståndare Carl-Johan Axskjöld av stiftelsens nye visitator biskop em. Biörn Fjärstedt. Samma dag togs Laurentiistiftelsens nya banér i bruk!

Banéret föreställer stiftelsens vapen, komponerat 1961 av den kände kyrkokonstnären och heraldikern Bengt Olof Kälde, och är utfört efter en förlaga till vapenflagga av den danske kunglige vapenmålaren Ronny Andersen.

Vapnet, och därmed baneret, föreställer S:t Laurentii halster, taget från Lunds stiftsvapen, samt en evangeliebok och en penningpung.

Evangelieboken och penningpungen visar på det fornkyrkliga diakonatets huvuduppgifter - den liturgiska och den karitativa.

Vapnets blasonering är: ”I ett fält av guld ett balkvis ställt, svart halster med nedåtvänt skaft åtföljt ovan av en evangeliebok och nedan av en penningpung, båda röda.”

Banéret är utfört i gult linne med svarta och röda sammetsapplikationer av Claus K Berntsen, Gabriel Fjellander och Fredrik Norberg.

En egen bäranordning har under vintern tillverkats av Claus K Berntsen och Gabriel Fjellander, då den som användes vid föreståndarinstallationen var inlånad från Lunds domkyrka.

Den nya bäranordningen togs i bruk i pontifikalhögmässan vid biskopvisitationen under Kyndelmäss, söndagen den 7 februari 2010.

Vapenflaggan som är förlagan till banéret kan beställas och användas när Laurentiistiftelsen får en flaggstång.

Laurentiistiftelsen är en fristående studentbostadsstiftelse med egen kyrka inom Svenska kyrkans högkyrkliga tradition. För mer information se gärna www.laurentiistiftelsen.nu.

Laurentiistiftelsens banér.

Foto: Claus K. Berntsen

FOREDRAG OM HERALDIK

Lokalafdelingen for København og Omegn

Husk forårets heraldiske foredrag! Tilmelding og betaling sker til Folkeuniversitetet via www.fukbh.dk. Foredragene finder som sædvanlig sted i Rigsarkivet, indgang: Tøjhusgade 1.

KRONER I HERALDIKEN

Tirsdag den **9. marts 2010** kl. 19.30: Museumsinspektør PETER KRISTIANSEN: *Europæiske fyrstekroner i mere end 1000 år*

Tirsdag den **16. marts 2010** kl. 19.30: Cand. scient. STEEN CLEMMENSEN: *Den heraldiske brug af kronen i middelalderen*

Tirsdag den **23. marts 2010** kl. 19.30: Kgl. våbenmaler, cand.mag. RONNY ANDERSEN: *Rangkroner i heraldikken*

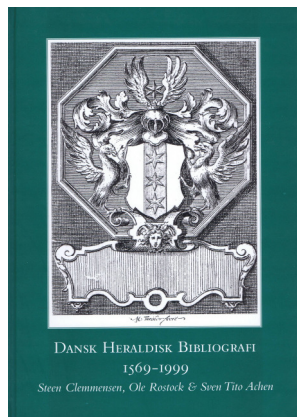
Tirsdag den **13. april 2010** kl. 19.30: Arkivar, seniorforsker NILS G. BARTHOLDY: *Kongeriget Islands kongekrone*

Tirsdag den **20. april 2010** kl. 19.30: Arkivar, seniorforsker NILS G. BARTHOLDY: *Brug og misbrug af kongekronen i nutiden*

29. INTERNATIONALE KONGRES FOR GENEALOGISKE OG HERALDISKE VIDENSKABER

Kongressen foregår i Stuttgart 12.-17. september 2010. Bemærk, at der kan opnås en besparelse på kongresgebyret, hvis tilmelding sker inden **1. marts**.

Se mere på kongressens hjemmeside: www.congress2010.info

DANSK HERALDISK BIBLIOGRAFI 1569-1999

Af Steen Clemmensen, Ole Rostock & Sven Tito Achen

Bibliografien samler alle væsentlige artikler og bøger hvor indholdet hovedsageligt er af heraldisk karakter og vedrører danske forhold, eller er skrevet af danskere eller udgivet i Danmark.

Udgivet 2002, 294 sider.

Sælges nu for **250 DKK**

Bestil hos: order@heraldik.org

NY ERINDRINGSMØNT

I anledning af H.M. Dronning Margrethes 70-års fødselsdag 16. april 2010, udsendes en erindringsmønt.

Forsiden af mønten viser et nyt portræt af Dronningen, udformet af billedhugger Lis Nogel. Bagsiden viser det kongelige våben, lagt på en bund af margueritter, og er tegnet af kongelig våbenmaler Ronny Andersen.

Margueritten er et personligt symbol for Dronningen, og med det kongelige våben forbindes det personlige og det repræsentative.

Mønten udsendes som 1000-krone mønt i guld, 500-krone mønt i sølv og som almindelig cirkulationsmønt.

Se mere på:

<http://www.kgl-moent.dk/dkm/dk/specialdoc.nsf>

Billede fra www.kgl-moent.dk

DET DANSKE RIGSVÅBEN I SATIRISK STREG

En ukonventionel udgave af det danske rigsvåben er blevet spottet af Bo Møller.

Tegningen tjener som forside på en ny bog om udviklingen i uddannelsesstrukturer i Danmark.

Det er langt fra første gang, at rigsvåbenet tegnes i satirisk streg. Den kendte bladtegner Bo Bojesen (1923-2006) brugte i flere tilfælde både rigsvåbenet og kongevåbenet i sine tegninger.

Billede fra www.saxo.dk

SOCIETAS HERALDICA LUNDENSIS 6. FEBRUAR 2010

Lørdag d. 6. februar havde Societas Heraldica Lundensis, Heraldisk Selskabs lokalafdeling i Lund, arrangeret en heraldisk vandring i Lund. Den lundenske lokalafdeling havde med vanlig sans for det fornøjelige og lærerige sat et fint program sammen. Først var det ordensvåbenerne i Frimurerforeningen EOS, der blev beskuet, samt et lille museum i tilknytning dertil. Derefter bevægede flokken af heraldikere sig til Akademiska Föreningen, hvor rundturen trak så meget ud, med bl.a. indkøb af en lille publikation om næser i heraldikken, at domkirken ikke kunne nås denne dag. Enkelte var så heldige at se den dagen efter, da Heraldisk Selskabs styrelse i samme weekend havde et to-dages styrelsesmøde i Lund.

Den heraldiske vandring afsluttedes med et godt måltid på Klostergatans Vin & Delikatess. Ved samme lejlighed præsenteredes Societas Heraldica Lundensis' nye våben: *I rött fält fem korsvis ställda halster av guld med skaften nedåt. Hjälmprydnad: En svart korp hållande en häroldsstav av guld.*

Henric Åsklund, formand for Svenska Heraldiska Föreningen, og Peter Kur-rild-Klitgaard, formand for Societas Heraldica Scandinavica fotograferet i Frimurerforeningen EOS.

Interesserede besøgende beser museet i Frimurerforeningen EOS.

Ristene henfører til Skt. Laurentius, Lunds skytshelgen, og til Lund Stifts våben, mens placeringen af dem afspejler tilknytningen til Heraldisk Selskab. Ravnens heroldstaven henviser til den heraldiske arv efter Jan Raneke, der som bekendt førte ravnens som våbendyr.

Endnu et succesfuldt arrangement for SHL, og det forlyder, at et nyt arrangement er under planlægning.

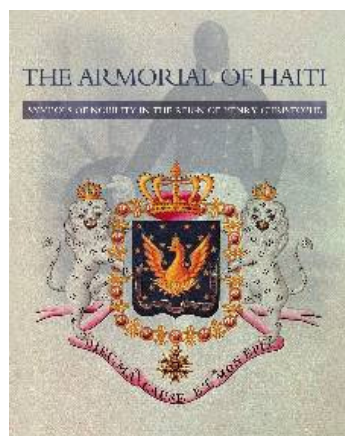

Foreløbig skitse af Societas Heraldica Lundensis' våben, tegnet af Ronny Andersen.

HAITI

Under indtryk af den vanskelige situation i Haiti efter det katastrofale jordskælv, har The College of Arms besluttet sig for at donere overskuddet fra salget af *The Armorial of Haiti* til nødhjælpsarbejdet i landet. Se mere på:

<http://college-of-arms.gov.uk/Haiti.htm>

Fra www.college-of-arms.gov.uk

INTERVIEW MED STATSHERALDIKEREN

Statsheraldikerens embedsvåben, tegnet af Vladimir Sagerlund.

Det svenske Riddarhusets tidsskrift, *Arte et Marte*, indeholder ofte en del heraldisk stof under rubriken Heraldica varia. I nummer 2, 2009, findes også et interview med den svenske statsheraldiker Henrik Klackenberg. Klackenberg fortæller om heraldikkens plads i de moderne symbolers verden, om det svenske rigsvåben og meget andet. Dette nummer og andre numre af *Arte et Marte* kan ses på Riddarhusets hjemmeside:

<http://www.riddarhuset.se/jsp/index.jsp?id=624>

	HUSK: Ældre numre af <i>Heraldisk Tidsskrift</i> kan købes gennem Heraldisk Selskab. Følgende numre kan stadig købes:
	Nr. 21, 22, 26, 31-34, 36-48, 49-50 (<i>Heraldik i Norden</i> , dobbelt jubilæumsnummer), 51-100.
	Pris: 70 DKK pr. stk., nr. 49-50 dog 300 DKK
	Bestil hos: order@heraldik.org

ALEXANDER NISBETS *HERALDRY* PÅ NETTET

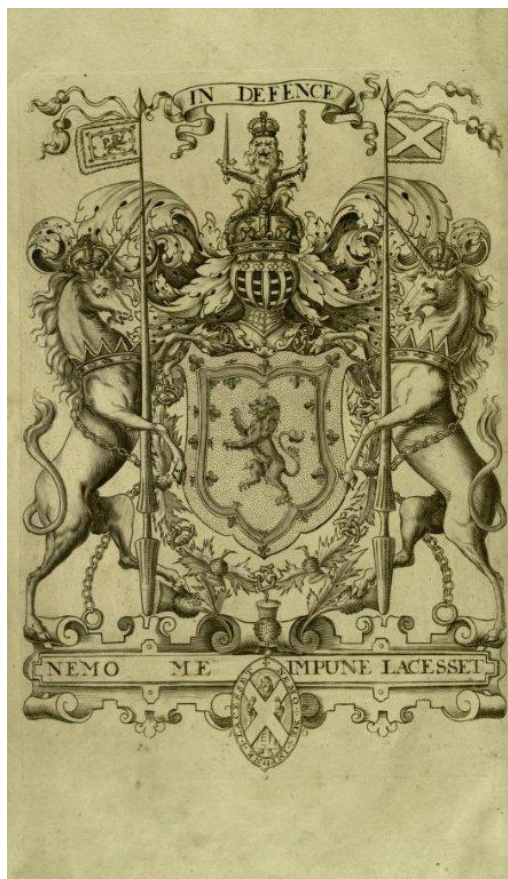
Carl-Thomas von Christierson

Netbøgerne er nu også nået til heraldikken.

Første bind af Alexander Nisbets (1657-1725) banebrydende heraldiske værk i Edinburghudgaven fra 1816 findes nu tilgængelig på nettet. Adressen er:

<http://www.archive.org/details/systemofheraldry01nisbuoft>

Det er Canadian Libraries Internet Archive, der har gjort bogen tilgængelig. Den tidstypiske titel er en indholdsfortegnelse i sig selv: *A system of heraldry, speculative and practical, with the true art of blazon, according to the most approved heralds in Europe: Illustrated with suitable examples of armorial figures, and achievements of the most considerable surnames and families in Scotland, together with historical and genealogical memorials relative thereto.*

Det skotske kongevåben fra Nisbets bog.

Der er forskellige måder at se bogen på, f. eks. som PDF-fil eller Full Text. Vælger man Read Online får man selve bogen frem. Det er meget nemt at orientere sig med søgefunktionerne. Vælg f.eks. Read Online, så er der lige over bogen en hjælpelinie med en zoom funktion og valg mellem visning af en eller to sider ad gangen. Til højre angives hvilken af de scannede sider man ser på og der er en bladrefunktion med en side ad gangen eller spring til første eller sidste side. Man kan angive et sidenummer og klikke Enter for at få siden frem. Helt til højre er en søgefunktion hvor man kan skrive et navn og klikke Enter hvorefter der fremkommer en liste med de sider hvor det pågældende navn forekommer.

På s. 440 findes et index over den benyttede heraldiske terminologi, på s. 489 et index over de omtalte våbner, på s. 505 en liste over våbenillustrationer, (våbnerne for dem der oprindeligt støttede udgivelsen af værket) og fra side 507 kan man se selve våbnene. Her er zoomfunktionen meget nyttig.

HERALDISK BLOG

Fredrik Hölund

Kan man se 00-talet som en heraldisk epok?

Den frågan ställde sig Fredrik Höglund på bloggen "Under Wermlandsörnen" och inledde en decenniekrönika över det heraldiska 00-talet. Krönikan belyste i tur och ordning heraldiska hemsidor, heraldiska databaser, diskussionsforumet Heraldica, heraldiska kongresser, det heraldiska föreningslivet och skapandet av Svenska vapenkollegi

När krönikan var avslutad uppmanades medlemmarna på forumet Heraldica att rösta om vad som var viktigast för svensk heraldik under 00-talet. Fyra av tio tyckte att den enkla tekniken att upprätta och publicera heraldiska databaser var det viktigaste. Två av tio ansåg att Svenska vapenkollegiet eller det stora engagemanget på forumet Heraldica var det viktigaste.

Hela decenniekrönikan kan läsas på <http://wermlandsheraldik.wordpress.com>

HUSK! Selskabets slips, mørkeblåt strøet med Selskabets våben.

Selskabet tilbyder også en pin bestående af Selskabets våben.

Slipset kan købes for 150 DKK og en pin koster 20 DKK.

Bestil hos: order@heraldik.org

AT IDENTIFICERE VÅBENER

Et norsk auktionshus har fået indleveret et kagejern med både våben og kronet monogram. Kagejernet ses ovenfor. Våbenet er blevet identificeret som slægten Vult von Steijerns våben, en svensk adelig slægt, oprindeligt fra Steiermark. Monogrammet er ganske kompliceret, og lader sig ikke umiddelbart opløse.

Det danske auktionshus Bruun-Rasmussen har en alterkalk af sølv med et indgraveret våben til salg. Kalken ses til højre. Er der nogen af nyhedsbrevets læsere, der kan identificere våbenet?

Våbenet til venstre stammer fra en tallerken af ostindisk porcelæn, der er til salg på www.lauritz.com. Kan nogen identificere dette våben?

Fra www.lauritz.com

Fra www.bruun-rasmussen.dk

SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICA

Heraldisk Selskab – Heraldinen Seura – Skjaldfræðafélagid
Heraldisk Selskap – Heraldiska Sällskapet

Greven af Flandern. Fra Armorial de la Toison d'Or, »Den Gyldne Flies' Våbenbog«, 1400-tallets første halvdel.

Besøg SHS-hjemmesiden: www.heraldik.org

SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICA

præsenterer ny bogudgivelse:

SVEN TITO ACHEN:

Heraldikkens femten glæder

Heraldik er viden om våbenskjolde. Våbenskjoldene opstod på korstogstiden sidst i 1100-tallet, for at man i kamptummelen kunne kende ven fra fjende. Det varede ikke længe, før det var nødvendigt med specialister til at holde styr på de talrige nye våbener, der hurtigt blev skabt og som blev brugt i mange sammenhænge. Disse specialister blev kaldt heroldere, og heraf afledtes betegnelsen på deres kunst: heraldik.

Heraldikken møder vi ikke kun på krigerens skjold som seglmærke, men endvidere på bygnings-tavler på vore gamle herregårde, på ambassadeskilte og skilte ved kommune-grænser, som dekora-tion på porcelæn, som bogejermærker og på mange andre bygning-er og genstande.

Herolden med sin assistent. Udsnit fra »Kong Renés turnérbog«, o. 1460.

Heraldik er ikke kun for kongelige og adelige, stater og kommuner. Lige siden middelalderen har helt almindelige borgere ført våbener. Mange borgerlige våbener har været ført af den samme familie i flere hundrede år. Men heraldikken er en levende kunstart, og der antages stadig nye våbener.

Forfatterens eget familievåben. Tegnet af Ronny Andersen. Modstående side: Portrætter af Ivar Akselsen Thott og Magdalena Bonde. Gavno.

Forfatteren Sven Tito Achen (1922-86) var ekspert i heraldik, men tillige en livfuld fortæller. I bogen *Heraldikkens femten glæder* beretter han om de mange glæder heraldikken kan give dén, der beskæftiger sig med den. Blandt andet den detektiviske glæde, selvfølelsens glæde og den skabende glæde for blot at nævne nogle.

Bogen, der udkom første gang i 1978, har i mange år været udsolgt, men er nu blevet nyudgivet af Heraldisk Selskab (*Societas Heraldica Scandinavica*) til markering af selskabets 50-års jubilæum. De gamle sort/hvide illustrationer er blevet udskiftet med nye i farver, der yder den farvestrålende heraldiske kunst den ære, den fortjener.

Heraldikkens femten glæder er ganske enkelt én af verdens bedste og mest underholdende bøger om heraldik!

Undertegnede bestiller hermed ____ eksemplar(er) af Sven Tito Achen: *Heraldikkens femten glæder*, København 2009 (222 sider, ill. i farver) à dkr. 260,- pr. bog (ekskl. forsendelse*).

Navn: _____

Adresse: _____

Postnummer: _____ By: _____

Land: _____

Sendes til: Ronny Andersen
Frederiksholms Kanal 26 D, st.th.
DK-1220 København K
Danmark

Eller bestil pr. e-mail: order@heraldik.org

*: Forsendelse sker fra trykkeriet Brodr. Fossum AS, Møllergt. 8, 0179 Oslo, Norge.

HUSK at købe en af verdens bedste og mest underholdende bøger om heraldik. Pris 260 DKK + porto & ekspedition 109 DKK
Bestil hos: order@heraldik.org

HERALDIK I MEDIERNE

Fra www.nrk.no

På norske NRK kører underholdningsprogrammet *Kvitt eller dobbelt*, og temaet for en af udsendelserne var norske kommunevåben. Fagdommeren var ingen ringere end tidligere styrelsesmedlem i Societas Heraldica Scandinavica og stor

kender af moderne norsk heraldik, Hans Cappelen. Et klip fra programmet kan ses her: <http://www1.nrk.no/nett-tv/klipp/604776>

Den svenske historiker Dick Harrison har i sin blog om kongelig historie på Svenska Dagbladets hjemmeside skrevet om det svenske rigsvåben. Blogindlægget kan læses her: <http://blogg.svd.se/kungabloggen?ID=18295>

Fra <http://vancouver.ca/ctyclerk/symbolsofthecity/index.htm#coatofarms>

Den canadiske by Vancouver er i år vært for De Olympiske Vinterlege. Det kan give anledning til at opholde os ved byens våben. Våbenet, der ses her til venstre, blev givet af The College of Arms i 1969. Bølgerne i skjoldet og murkronen på hjelmen, hvorfra der opstiger en mast med sejl, henfører til Vancouvers position som havneby. Totempælen i skjoldet henviser til områdets indfødte kulturarv, mens blomsterne, vestamerikansk blomsterkornel, er British Columbias provinsblomst. En skovhugger og en fisker fungerer som skjoldholdere. Som så mange andre officielle våbener, bliver det kun brugt ved højtidelige lejligheder. Byen har også hele to logoer; et generelt logo og et "Green capital" logo, der anvendes når emnet er bæredygtig økonomisk udvikling. Begge logoer ses til venstre under våbenet.

SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICAS ELEKTRONISKE NYHEDSBREV
UDGIVER: SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICA
ISSN: 1904-1233